

USTUP TRAZBINE

VISOKI TRGOVAČKI SUD HRVATSKE

Presuda br.II Pž-264/94-2 od 22. veljače 1994.

Vijeće: mr. Andrija Eraković, mr. Veljko Vujović,
prof.dr. Branko Jakaša

Kod ustupanja tražbine cedent odgovara cesionaru samo za postojanje tražbine u času ustupanja, a ne i za njenu naplativost od cesusa. Za naplativost bi odgovarao samo ako bi to bilo ugovoreno. Na to ne utječe ni okolnost da je nad cesusom bio otvoren postupak prisilne nagodbe.

Tužitelj je poduzeće "Ribomaterijal", s p.o. Zagreb, a tuženik "TEB" biro za privredno savjetovanje d.o.o. Zagreb.

Tužitelj navodi da je s tuženikom zaključio ugovor o cediranju tražbine koju ima prema poduzeću "Elan". Međutim, pošto je prema tom poduzeću otvoren postupak prisilne nagodbe, tužitelj nije mogao realizirati svoju tražbinu jer je poduzeće "Elan" (cesus) bilo neplatežno. Tužitelj traži od suda da tuženika obveže na naknadu ustupljenog iznosa.

Prvostupanjski sud je u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev s obrazloženjem da je tuženik (cedent) odgovoran tužitelju (cesionaru) na nenaplativost ustupljenog potraživanja cesusu ("Elan") temeljem čl.433. Zakona o obveznim odnosima pa da i zato postoji obveza tuženog da vrati tužitelju 9.srpnja 1990. godine cedirani iznos jer ustupljeno potraživanje nije bilo naplativo zbog stečaja cesusa nakon neuspjelog pokušaja prisilne nagodbe 25.svibnja 1990.godine.

Pravodobnom žalbom tuženik pobija prvostupanjsku presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava jer cesijom od 9.srpnja 1990. naplativost potraživanja nije ugovorena. Osim toga, tužitelj je sam kriv za nemogućnost naplate potraživanja prema cesusu "Elanu" jer mu je moglo, a i moralo, biti poznato loše financijsko stanje tvrtke "Elan". Ovo iz razloga što je otvaranje postupka prisilne nagodbe nad "Elanom": 1) obavljeno prije ustupanja; 2) bilo javno objavljeno u Sl.l. SFRJ.

Predloženo je da se prvostupanjska presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Drugostupanjski sud je žalbu prihvatio.

Pobijana presuda je ispitana po čl.365.st.2. ZPP-a te je ustanovljeno da ne sadrži apsolutno bitne povrede iz čl.354. ZPP-a, ali je donesena na temelju pogrešne primjene materijalnog prava iz ovih razloga:

Iz spisa slijedi da su tužitelj i tuženi dana 9.lipnja 1990. g. zaključili ugovor o cesiji. U tom ugovoru stoji da "TEB" Zagreb odmah prenosi svoje potraživanje prema cesusu - "Elan" Begunje - na "Ribomaterijal" Zagreb u iznosu od 714.380 HRD, a "Ribomaterijal" se pak obvezuje toliki iznos cediranog potraživanja kasnije doznačiti na žiro-račun "TEB"-a najkasnije do 31.listopada 1990. godine. Iz kopija virmanskih naloga vidi se da je tužitelj (cesionar) platio tuženom (cedentu) 514.380 HRD, 8.veljače 1992. godine i iznos od 200.000 HRD 3.prosinca 1990. godine, pa je time dakle ispunio cijelu svoju obvezu.

Time je dokazano samo da je tražbina uz naknadu ustupljena od strane tužitelja tuženom. To znači prema čl.442. ZOO-a da ustupitelj (tuženik) odgovara primatelju (tužitelju) samo za postojanje potraživanja u času kada je ono ustupljeno (9.srpnja 1990.g.).

Međutim, iz ugovora se ne vidi, a niti to tužitelj (cesionar) tvrdi, da je ugovorena i naplativost cediranog potraživanja u smislu čl.443. Zakona o obveznim odnosima.

Budući da u ugovoru o ustupanju od 9. srpnja 1990. nije ugovorena naplativost potraživanja, tuženi cesionar nije dužan vratiti svom cedentu - tužitelju - cedirani iznos, makar ga cesionar nije uspio realizirati presudom br. Pg-643/91 od 20.lipnja 1991.g u sporu s cesusom ("Elanom") koji je vodio pred Temeljnim sodišćem u Kranju.

Ovdje je cedirano potraživanje postojalo nepobitno na dan ustupanja 9. srpnja 1990.g. Okolnost da je to potraživanje (prema cesusu "Elanu" iz Begunja) naknadno bilo podvrgnuto pravnom režimu prisilne nagodbe, a kasnije stečaju cesusa, ovdje nije pravno odlučna.

Mr. Veljko Vujović

Bilješka:

Iako navedena presuda ne spada u saobraćajni nego građanski spor, ona rješava pitanje koje se može pojaviti i u okviru saobraćajnih sporova.

Uredništvo

Summary

ASSIGNMENT OF A CLAIM

The assignor is liable to the assignee only for the claim existing at the time of the assignment but he is not liable for the debtor's insolvency if not stipulated otherwise. The fact that the compulsory settlement was opened on the debtor is not relevant.